

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Urarea de anul nou a P. S. S. Dlui
Episcop Ioan I. Papp
cătră Maiestatea Sa Regele:

Maiestății Sale Ferdinand I. Rege Domnitor
al tuturor Românilor

București.

*Cu omagiu de profundă și necondiționată
supunere și cu cel mai profund devotament
cetățenesc mă prostern cu toți eparhioții mei
înaintea înaltului Tron al Maiestății Voastre,
implorându-Vă dela Providință ani îndelun-
gați de pacinică domnire spre mărirea lui
Dumnezeu și spre binele și salutea tuturor
supușilor gloriosului Vostru sceptru regal.*

Să trăiască M. Voastră;

Trăiască M. Sa regina noastră Maria;

*Trăiască, crească și înflorească glorioasa
noastră dinastie română.*

Joan

episcopul Aradului.

Răspunsul M. S. Regelui:

Preasfinției Sale Ioan Episcop

Arad.

*Din tot sufletul mulțumesc P. S. V. și
eparhioților omagiile de devotament ce îmi
exprimați cu privilegiul noului an și fac urări
călduroase pentru Prea Sfinția Voastră și cre-
dincioșii Arădani.*

Ferdinand.

Praznicul bobotezei în Arad

Sărbătoarea bobotezei, care se ține în
amintirea botezului Mântuitorului Hristos când
„glasul Domnului peste ape strigând, a grăit,
veniți toți de luați toți duhul înțelepciunii, duhul
înțelegerii, duhul temerei de Dumnezeu“. . .
„Sfințește-mă pe mine și apele“, s'a sărbătorit
în orașul nostru cu o pompă și un fast de
toată frumsețea. Concursul efectiv la reușita
sărbărei, l-a dat pe lângă frumsețea și farme-
cul ritului nostru ortodox, mândra și viteaza
noastră armată, care este chezeșia existenței
și continuității noastre pe aceste mândre
plaiuri.

Serviciul divin în biserica catedrală a fost
pontificat în mod maiestos și cu evlavie
adâncă, de P. S. S. Dl. Episcop *Ioan I. Papp*,
asistat de P. Cucernicii protoerei: *Mihaiu Pă-
cățian*, *Dumitru Muscan*, *Trăian Vățian* și
Lazar Iacob, cucernicii preoți *Alexa Popovici*,
Simion Stana, *Caius Turic*, *Eugen Crăciun* și
Diaconul *Eppesc Ioan Cioară*. Răspunsurile
liturgice le-a dat corul mixt din Arad, con-
dus de d. A. Lipovan, a cărui melodii dulci
a frapat mulțimea de creștini, cari abia au în
căput în catedrală. Relevăm faptul îmbucură-
tor că acest cor să prezintă tot mai bine.

La finea serviciului divin, s'a făcut mă-
reața procesiune religioasă la apele Murășului,
pentru a se săvârși sfințirea apelor. Aici eră
pregătită o extradă — pentru slujba religioasă
— toată îmbrăcată în draperii și cu emblema
României.

Pe străzile pe unde a parcurs procesiunea,
au fost înșiruite două cordoane de soldați în
mare ținută.

În frunte mergeau preoții celebranți ur-
mași de P. S. S. pār. Episcop sub baldachin,
după care veneau d. d. generali *Badescu*,

Daschievici, Manu, mai mulți oficeri superiori, autoritățile civile, apoi corul catedralei, muzica regimentului Dolj, gorniștii și mulțimea de credincioși.

Deși eră un frig mare, împreună cu o viforită înțepătoare, sfințirea apelor a reușit cu bine. Când P. S. S. pâr. Episcop a intonat dumnezeescul tropar: „*In Iordan botezându-Te Tu Doamne, închinarea Treimeii s'a arătat*... și a coborât treptele Murășului pentru a-i stropi apele spumoase cu aghiazmă, muzica militară și goarneau au suflat Imnul religios, iar tunurile au început să bubue, vestind lumii creștine că „*astăzi firea apelor se sfințește*“.

A urmat apoi defilarea vitezei noastre armate și ștropirea ei prin P. S. S. pâr. Episcop cu apă sfințită, care s'a efectuat înaintea primăriei. — Defilarea a deschis-o d. general Manu, pe un superb cal negru și a ținut fix 50 de minute. Au urmat apoi mândrii noștrii dorobanți toți cu față veselă și plini de viață, gata în tot momentul la suprema jertfă pentru prosperarea scumpei noastre patrii. Au urmat vitejii grăniceri, toți feciori de prima talie, vânătorii de munte ai principelui moștenitor primesc ovații, tot așa roșiorii și artileria.

Aceasta defilare ne-a arătat că armata română este instituția primă a patriei noastre și o forță puternică care are menirea nobilă să țină în mână balansa echilibrului european. Poporul român și cu deosebire noi Arădani suntem mândri pe dorobanții noștri cari la acest praznic au înflăcărat respect și cutremur de frică, streinilor mulți, ce circular pe străzile orașului. Iar vecinii de peste hotare, cari ne pândesc cu ochii lacomi, vor pricepe că dinții lor de „tigrii“ pot fi ușor sfărâmați de pumnul de oțel al dorobanțului nostru.

Laprânz P. S. S. pâr. Episcop a oferit o masă întinsă și bogată, la care au participat pe lângă cei trei domni generali, mai mulți oficeri superiori, reprezentanții autorităților bisericești, civile și mai mulți notabili din orașul nostru.

Nr. 3982/922.

Comunicat oficial.

Preasf. Sinod episcopesc mitropolitan din Sibiu, în ședința ținută la 12/25 Noembrie 1922, Nr. II/922 cu privire la preoții cari au ieșit din legăturile ierarhice, a luat următoarea

Hotărâre:

„1. Toți acei preoți, cari au ieșit din legăturile erarhice părăsindu-și funcțiunea lor de parohi și au îmbrăcat alte diregătorii lumești în afară de învățământ se opresc dela administrarea Sf. taine și peste tot dela îndeplinirea ori-cărei slujbe bisericești.

2. În ce privește exercierea drepturilor constituționale din partea acestor preoți în viața noastră bisericească suntem de părerea, că pe timpul cât nu sunt în funcțiune bisericească, nu pot exercia nici drepturile constituționale, inerente acelor funcțiuni. În acest sens ne-am adosat Consistorului mitropolitan spre a lua măsurile cuviincioase.

3. Venindu-ne la cunoștință, că unii preoți au administrat taia căsătoriei unor persoane din cler după hirotonire, interzicem strict aceasta încălcare a normelor canonice pentru viitor, iar contra acelor preoți cari s'au făcut vinovați de acest delict să se introducă procedura disciplinară“.

Care hotărâre prin aceasta o comunicăm clerului și poporului nostru spre știre și conformare.

Arad, din șed. cons. a Sen. bis. ținută în 22 Decembrie 1922 (4 Ian. 923).

Joan J. Papp m. p.
Episcop.

Nr. 3950/922.

Comunicat oficial.

Revista populară enciclopedică și ilustrată „*Albina*“ care apare în București (10. Str. Dr. Kalinderu) întemeiată în 1907 de către Spiru Haret, în scopul de a contribui prin ea la educația sufletească și la înflorirea stării materială a poporului, a trecut la instituția Culturală a A. S. R. Principele Carol.

Având în vedere scopul măreț, ce se urmărește prin redactarea acestei prețioase reviste, o recomandăm cu toată căldura onor. preoțimi ca să se aboneze la ea personal vestind totodată și pe mireni despre însem-

nătatea unei atari publicații și îndemnându-i să și-o procure și să o aibă în casă ca pe o carte folositoare și sfătuitoare de bine.

Abonamentul anual e 50 Lei.

Arad, din șed. cons. a Sen. bis. ținută în 22 Decembrie 1922 (4 Ian. 923).

Ioan I. Papp m. p.
Episcop.

Predică

rostită în sf. biserică din Mândruloc cu ocazia cercului religios.

„Fost'a om trimes dela Dumnezeu, al căruia nume era Ioan.

Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească pentru lumină, ca toți să creadă prin El”.. Ioan I. 67.

Iubiților ascultători!

Zilele abea trecute, au deschis pentru noi creștinii paginile cele mai strălucite din istoria Creștinismului. Astfel, s-au desfășurat înaintea ochilor noștri suferințele evenimentelor unor vremuri, a căror însemnătate mare, lungimea veacurilor n'a șters-o, n'a micșorat-o, ci din contră, — după aproape 20 de veacuri, însemnătatea acestor evenimente se arată în lumină tot mai puternică, tot mai strălucită.

Încă nu s'a șters din sufletul nostru minunea Vifleemului. Iar melodia dulce a corului Ingeresc resună și acum în urechile noastre, vestind pacea și dragostea lui Hristos, — care pace și dragoste prin venirea sa în lume le-a adus ca „dar” omenirii. L-am văzut apoi în acestea zile preamărite pe Dzeescul Fiu, ca împlinitor „al legii” în praznicul înnoirii noastre sufletești. Iar în ziua de ieri a prăznirii „Botezului” său, am trăit clipele pline de farmec Dzeesc, — și cu admirație împreună cu credință și evlavie sfântă am ascultat: „*Glăsu Domnului peste ape strigând, — grăind: Veniți toți de luați Duhul înțelepciunii, Duhul înțelegerii, Duhul temerei de Dzeu, a lui Hristos, Celui-ce sa arătat*”...

Abea trecură acestea zile înălțătoare de suflet și iată, că astăzi se ivesc zorile unei alte zile prealuminate.

Pentru voi — iubiților creștini — din aceasta comună, — ziua de astăzi este de-o însemnătate înnoită:

Pe lângă sărbătoarea Sfântului și înaintemergătorului Ioan, — aveți încă și privilegiul să ne primiți ca oaspeți ai voștrii, pe vestitorii cuvântului Dzeesc; preoții din acest ținut, cari ne-am întrunit aici în „Cercul religios”, să urmărim astfel porunca Mântuitorului: „*Mergând învățați toate popoarele... învățându-i să păzească toate câte am poruncit vouă*”...

Mie unuia, îmi revine cu aceasta ocaziune roșul prea plăcut, ca să vă rostesc câteva cuvinte despre acel prealuminat „sol” Dumnezeesc, care era

Sfântul Ioan înaintemergătorul și Botezătorul lui Hristos.

* * *

Viața acestui Sfânt este bine cunoscută înaintea noastră. S'a născut pe timpul domniei regelui Irod în India, din părinții Zaharia și Elisaveta.

Iar „pruncul” Ioan cel prevestit de proroci și de Ingerul Domnului: „*creștea și să întăria cu Duhul și a fost în pustie până în ziua arătării lui către Izrael*”. Toată viața lui era închinată chemării sale mari și sfinte, urmând a-se împlini toate după cum era prorocit de Isaia prorocul ce zice: *Glăsu celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui*”...

Și întradevăr, — predicând el botezul pocăinței în ținutul Iordanului, învățăturile lui despre acest botez, erau ca niște raze strălucite prevestitoare a unui „soare” luminos care să ridice pe cerul senin a creștinătății — și care soare era: *Hristos Mântuitorul!*

Predicile și învățăturile lui au intrat la sufletul multora, cari le-au păstrat cu sfințenie, dar prin acestea învățături și-a câștigat și mulți dușmani cum era Irod, pe care la muștrat arătându-i că nu se cuvenea să își ia soție pe Irodiada soția fratelui său, Filip.

Aceasta muștrare i-a fost perjura lui Ioan. Irod la aruncat în temniță, iar mai târziu, la îndemnul Irodiadei a poruncit să i se taie capul, — murind astfel moarte de martir pentru izbânda legii, care încurând s'a lăsat peste tot pământul, întemeiând împărăția lui Hristos, prevestită de prorocii vremurilor.

Acesta este pe scurt istoricul vieții Sfântului Ioan, al căruia pomenire o săvârșim noi astăzi. Iar acum dați-mi voie — iubiților creștini, — să trec la scopul mai apropiat al „Cuvântului” meu de astăzi, vorbindu-vă despre „chemarea” atât de însemnată a sufletului Ioan Botezătorul.

Chemare sfântă, care cuprinde în sine învățătura cea nouă despre virtutea „Pocăinței”, prin care ne vom împărtăși cu adevărat de botezul lui Hristos.

Acest scop al venirii sale, se învederează întâi din însuși cuvintele sale, când ne învață: „*Pocăiți-vă că s'a apropiat Împărăția Cerurilor*”...

Iar apoi; „solia” care avea el s'o îndeplinească este atât de frumos descrisă prin cuvintele evang. Ioan:

„Fost'a om trimis dela Dzeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească pentru lumină, ca toți să creadă prin El”...

* * *

„Ca să mărturisească pentru lumină!”... O! — lumină prea dulce! — Tu ești Hristoase „*lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume*”...

Tu ești Hristos, — Domnul a cărui cale a „gătit-o” Mergătorul tău înainte Ioan, mărturisind însuși, că: „*altul*” va veni! Carele este mai tare decât mine, căruia nu sunt vrednic, a-i deslega cureaua încălțămintelor Lui”...

Prin acestea câteva spicuri din Evanghelia Domnului, se învederează lămurit „chemarea” ce avea de îndeplinit Sf. Ioan înaintemergătorul.

Era dară, cu adevărat omul trimis de Dzeu, despre care Evangelistul Matei spune următoarele: „Adevăr zic vouă; între cei născuți din femeie nu s'a născut mai mare decât Ioan Botezătorul”...

Poate, tocmai felul acesta strălucit cum s'a prezentat El în lume, a făcut pe mulți dintre Iudeii de atunci, ca să nu fie destul de lămurii, — cine poate să fie acest om Dzeesc? — Dreptaceea „am trimis preoți și Leviți din Ierusalim să'l întrebe: Cine ești? — fi-a mărturisit și nu a tăgăduit: Nu sunt eu Hristos! Și l'am întrebat: Ce dară? Ești Ilie? — Și a zis: Nu sunt. Ești profetul? și a răspuns: Nu! — atunci iau zis: Cine ești doară, ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis. Ce zici despre tine însuși? — Zisa El!

„Eu sunt Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, — cum a zis Isaia prorocul”... Ioan I. 19. 24.

Care era „Glasul” acesta puternic?! — Era „Glasul,” — al căruia răsunet a pătruns în pustiile Iordanului, l-a auzit căruia sa veselit pustia înflorind ca crinul — și până la marginile pământului a străbătut prin acest „glas” profetic învățatura nouă carea „gătea” calea Domnului: „Pocăiți-vă, că sa apropiat Împărăția Ceriurilor”...

* * *

Aceasta „pocăință” era chemat Ioan, să o sădească în sufletul acelora cari așteptau, să se boteze întru Hristos. Numai aceasta virtute, care împacă pe om cu Dzeu, — poate să ne procure și astăzi numirea de adevărat Creștin, numai ea poate, să ne îndreptățească a lua asupra noastră botezul lui Isus Hristos. Pentru că: — „Căți în Hristos v'ați botezat, întru Hristos v'ați și îmbrăcat”...

Aceasta îmbrăcăminte, acest vestmânt a curățeniei sufletești, ar trebui să fie podoaba fiecăruia om. Durere însă astăzi poate mai mult ca vre-o odată, în pustiul fără margini resună și se pierde glasul acelora cari îndeamnă a ne împodobi cu aceasta frumșeță Dzească.

„Glasul” lui Ioan umplea odată pustiile! — dar pe urma lui înflorește crinul! Crinul alb, semnul nevinovăției!

O! — scumpă floare, — pentru ce nu împodobești tu și astăzi, grădinile sufletului nostru? — iar în locul „scaului” să se înalțe „Chiparos” și în locul „urzicii” să crească „mirsină”. Grădinari sriguincioși nu lipsesc nici astăzi. Apostolii „cuvântului” semănătorii harnici, nu înceată a semăna semanța cea bună în holdele lor. Dar în urma lor acolo stau la pândă și dușmanii răutăcioși, cari s'au înmulțit, așteptând să vină întunecul nopții, să arunce neghina în ogoarele lor bine îngrijite.

Așfel vedem apoi împlinindu-se cuvintele apost. Pavel c. Filipeni (III. 18.): „Căci mulți umblă, de cari

de multe ori v'am zis, iară acuma și plângând vă zic că sunt neamicii Crăcii lui Hristos, al cărora sfârșit este pierzarea, al cărora Dzeu este pântecel și a cărora mărire este în rușinea lor, cari cugetă cele pământesti”...

Iată — jubiților — oglinda zilelor noastre de astăzi!! — Cine nu ar afla că acestea cuvinte ale apostolului Pavel se potrivesc atât de mult, dar și — atât de dureros, la zilele cari le trăim noi acuma.

Satele noastre, cari naintea vremii erau ca niște cuiburi de fericire, unde creștini cu plețe albe mărturiseau despre credința vie a străbunilor noștri, astăzi sunt cercetate tot mai des, de înșelători de suflete, cari după cuvintele apostolului umblă să facă bățjocoră din crucea lui Hristos, nerușinându-se, a minți și a se numi de „Pocăiți” bătânduși joc astfel, și de cuvântul acela, care pentru noi creștinii înseamnă virtutea cea mai strălucită, care ne-o învață legea și biserică noastră ortodoxă.

Cercetați apoi mai departe cuvintele apostolului și veți afla și pe „speculanții” fără de suflet a zilelor de astăzi „a cărora Dzeu este pântecel” — și pentru al îndestuli pe acesta și a satisface iubirei lor de cele pământesti, fără de milă scumpesc traiul și îngreunează viața de toate zilele a semenilor lor.

N'au aceștia Dzeu, n'au aceștia nici măcar o schințee a iubirei de oameni sau a iubirei de Patrie, ci în pofta lor după cele deșerte caută mărire, dar al cărora mărire este — după cuvântul apostolului: — „în rușinea lor”!

Dar nu mă voi opri prea mult la acești dușmani prea mulți, cari pândesc necontentit cu neghina gata s'o arunce în ogoarele curate a credincioșilor bisericii noastre și a fiilor neamului nostru românesc, ci voi face numai o scurtă privire asupra primejdiei, care din pricina lor ne amenință atât ca creștini, cât și ca cetățeni a scumpei noastre patrii.

Toți a ei dușmani amintiți, sunt străini de noi, străini de neamul nostru românesc. Sufletul fiilor neamului românesc este ca frumșeța pământului care i-a crescut.

Dumbrăvi și poiene umbrite de codrii verzi de brazi și de stejari, ape și izvoare limpezi ca cristalul, câmpii mănăse, — sunt: leagănul care a legănat aceste suflete de români.

Iar acest leagăn n'a putut să ne dea decât asemenea comori, cari se aseamănă cu podoabele lui.

Dușmanii însă, despre cari am făcut amintire: — uni au răsărit pe aici dintre sectele lățite prin America și ivite ca niște ramuri bolnave a bisericii anglicane. Aceștia răspândesc minciunile anabapțiște prin broșuri (cărți) s'rise s'au traduse într'o limbă românească îngrozitoare. Alții sunt apoi cari au intrat în slujba dușmanilor noștri de ieri și chiar de astăzi, cari seamănă între noi neghina neînțelegerii, ca astfel slăbindu-ne rândurile, într'un moment dat se năvălesc asupra noastră cu toată ura ce o păstrează pentru noi.

Aceste năvăliri dușmănoase, în biserică și afară de biserică, ne îngrijorează pe noi păstorii voștrii. Drept aceea, văzând noi cum să ating mâinile păcătoase și nechemate de Evanghelia credinței noastre, ne aducem aminte de cuvintele apostolului Pavel către Galat. (I. 6. 8.) prin cari zice :

„Mă mir că așa de curând vă abateți dela Evanghelia, cu care sunteți chemați prin harul lui Hristos, — la altă evanghelie; — care nu este alta, ci sunt unii cari vă tulbură și voiesc să strice Evanghelia lui Hristos“... Iar chiar voi sau Ingerul din ceriu de va predica altă Evanghelie, afară de aceea ce noi v'am predicat, — să fie anatemă!!!

* * *

La, răspântii deci, — iubitorilor creștini! Ochii și inima voastră să veghizeze neîncetat, ca să nu lăsați să se atingă nimeni de Evanghelia cea mai sfântă a credinței noastre.

Adevărata pocăință la care ne chiamă cu atâta putere glasul celui ce strigă în pustiu — Sfântul Ioan botezătorul. Să ajungă asupra tuturor patimilor noastre, cerând cu toată căldura inimii, în rugăciunile noastre dela Domnul: *„Cealaltă vreme a vieții noastre, în pace și în adevărată pocăință să o petrecem“...*

Aceasta pocăință, care Sfântul Ioan botezătorul era chemat să o sădească în inimile acelor cari așteptau să se boteze în Hristos, cere și dela noi cari ne-am botezat în legea lui, să îmbrăcăm vestmântul cel luminat al învățăturilor sale. Urmați aceste învățături cu toată puterea cerinței voastre și veți vedea răsărind în sufletul vostru: iubirea de Dzeu, iubirea de oameni, milostenia, înfrânarea poftelor — ca tot atâtea podoabe a adevăratului creștin.

Imbrăcați fiind cu acestea scumpe podoabe sufletești, vom înțelege mai curând, că asupra patimilor cari se nasc din lene, trândăvie sudălmii, beție, desfrânare s. a. vom putea să fim învingători numai cu ajutorul adevăratei pocăințe, prin lăpădarea păcatelor noastre, iar nu prin lăpădarea *„legii“ noastre străine!*

Nu lăsați deci — iubitorilor — ca timpul să treacă înzădar, amânând pocăința și îndreptarea voastră cu aceea, că mai „am vreme!“ — Nu „am vreme“!! — pentru că timpul este, ca umbra șoimului ce să învârte pe sub soare. Ea trece într-o singură clipă peste înălțimea stâncilor, ca și peste adâncimea văilor.

Voi încheia deci „cuvântul“ meu de astăzi, rugându-vă cu Sfântul Ioan Inaintemergătorul:

„Gătiți calea Domnului; drepte faceți cărările Lui!“ ca astfel să între în inimile voastre, „Lumina“ de care a mărturisit Ioan, — lumina cea adevărată — a lui Hristos care *„să lumineze vouă tuturor“* Amin!

Ioan I. Ardelean, preot, asesor cons.

Cine face confesionalism ?

— Amintiri triste din Beiuș. —

În orașelul Beiuș din județul Bihor apare de vro 2 ani încoaci un ziar săptămânal având ca titlu numele acestui orașel. Este foarte natural, ca acest ziar, — ca orice ziar de provincie, — se facă așa zisa politică locală și, în aceasta privință, ziarul „Beiușul“ este un tip clasic. Ceice cunosc personal frământările beiușenilor de multe ori își zic cu tot dreptul: „Beiușul (ziarul) este ogînda fidelă a Beiușului (orașului)“.

Astfel nimeni dintre beiușenii respirați prin alte ținuturi nu a fost surprins, când a cetit articolul părintelui protopop Petru E. Papp: „Cine face confesionalism?“ publicat în No. 48 al ziarului: „Beiușul“. Nimeni, penitru că toți eram convinși, că trebuie să sosească ceasul, în care să se desvălească lumii românești principala chestiune beiușană: chestiunea confesionalismului.

În articolul său pâr. Papp arată lumii românești, că și în acestea timpuri, când tot sufletul românesc e cuprins de grija existenței românismului, un preot unit nu are altă ocupațiune în țara românească, de cât să vâneze suflete ortodoxe pentru papistații români.

Denunțând aceasta manevră a lumii românești și îngrijat de primejdia unei și mai adânci desbinări între români, cătră care se pare a aluneca uniții, după ce arată rolul cultural din trecut al liceului gr. cat. din Beiuș, pâr. protopop întreabă corpul profesoral de știe despre uneltirile prozelitice ale preotului Voștinar și — dacă are cunoștință — se identifică cu acelea, sau le respinge? Stabilește pâr. protopop, că acest preot n'ar fi putut conrupe suflete nevinovate, dacă n'ar fi avut asigurarea cuiva dintre cei mai grei, că trecerea va avea rezultatul pipăibil pentru elevi, cari vor putea fi primiți grațuți.

În fine arată, că o clarificare a situației se impune chiar și în interesul prestigiului liceului.

La acest articol al părintelui Papp vine întâi corpul profesoral dela acel liceu și făcându-se a nu înțelege întrebarea de identificare sau respingere față de preotul pricinaș, răspunde numai la titlul articolului, că adecă corpul profesoral nu face confesionalism.

Eu așa pricep, că noi spunem, că face confesionalism despre un atare om, pe care voim a-l arăta, ca pe unul, ce caută a folosi unei confesiuni în detrimentul alteia. Dacă așa este, atunci pot afirma, că da, profesorii dela liceul din Beiuș, întotdeauna s'au silit a face confesionalism și nu numai ca oameni particulari, în afară de liceu, ci și chiar între păreții liceului, în orele de prelegere.

Că gura contrariilor să nu se mai poată deschide

spre a nega, voi arăta cazuri întâmplare, cărora le-am fost martor precizând, că nu fac aceasta din dorul de a acuza, ci numai de a contribui la puțința — pentru lumea românească — de a stabili: de partea căruia dintre cei doi polemizatori — părintele protopop și corpul profesoral — se află adevărul.

La ora de limba română profesorul, făcându-se amintire de limba latină, preamărește căpetenia bisericeii catolice, care în nemărginita sa înțelepciune a ordonat limba latină de limbă liturgică. Arată cât de favorabilă este aceasta dispoziție pentru romano-catolicul, care călătorind prin țări depărtate, ori chiar prin continente străine și intrând în biserică aude serviciul divin celebrându-se, ca în biserică din satul său. Prin aceasta respectivul profesor voia să ne arate deci, cât de nefericiți ne putem simți noi românii, având — în biserică universală ortodoxă — o conducere mult mai inferioară în prudență, că a lăsat pe fiecare națiune, să laude pe Dumnezeu în graiul său strămoșesc.

Se înțelege, că nu cunoșteam încă vorba apostolului Pavel despre cele zece mii și despre cele 5 cuvinte, dar cu mintea noastră studențească judecăm, că bine face biserică ortodoxă, că lasă fiecărui neam limba sa în biserică, deoarece nu merită, ca de dragul, a o mie sau două de români, ce călătoresc un an sau doi printre străini să poată auzi, în orice sat sau oraș, serviciul dumnezeesc celebrându-se ca acasă, deci într-o limbă internațională, — să osândești milioanele de români de acasă cu limba cea străină.

Să nu se zică, că profesorul din chestiune nu și-a lăudat religiunea sa, ci pe cea rom. cat. — una străină — deci n'a făcut confesionalism, căci bine știm, că mare parte dintre profesorii liceului unit din Beiuș se simțiau mai bine în biserică papistășească, de cât chiar în a lor, în cea gr. cat.

Erau cu mult mai catolici, de cât papa.

Aveau profesorii din Beiuș o mare cinste față de acest papă, numele căruia nu-l amintiau, de cât cu deosebită stimă și laudă.

Venind vorba despre aceasta minune papistășe — papa — profesorul de limba și literatura română — pune întrebarea, — iarăși în ora de pelegere: cine din lumea ortodoxă știe numele patriarhului ortodox din Constantinopol? Arătând totodată cu mare în-suflețire, că: „pe pontificele roman îl cunoaște și cel din urmă jidan cu perciuni!”

Înțelegeți, ce vrea să zică! Iată noi românii avem 2 confesiuni! Foarte rău stau afacerile celei ortodoxe, că nici numele patriarhului nu este cunoscut înaintea credincioșilor săi, din contră cât de fericit trebuie să se simtă un unit, că episcopul din Roma este cunoscut, apreciat și onorat până și de jidanul din Budureasa.

Să fie uniții sănătoși și cu papa și cu jidanul,

dar să nu zică corpul profesoral, că pe făcătorii de confesionalism să nu-i căutăm între păreții liceului din Beiuș!

Pot afirma cu conștiința curată — și cu mine miile de ortodoxi perândăți pela liceul unit — că aci s'a făcut confesionalismul și nu la „biserică din deal”, căreia profesorii dela liceul unit îi portau o mare ură, cum arată și cazul povestit mai jos.

În diminețile de toamnă și primăvară era ordin dela liceu, ca studenții să participe la serviciu divin timp de $\frac{1}{2}$ oră. Studenții niși locuind aproape toți în internatul pavilan — care era într'o zidire cu liceul și ambele foarte aproape de biserică unită — nu aveau nici o greutate în participarea la serviciul amintit, mai ales, că serviciul îl săvârșea unul dintre profesori fiind ei toți preoți.

Nu aceasta era însă situația ortodoxilor. În internatul diecezan eram așezați numai vre'o 60 studenți, deci cam $\frac{1}{3}$ parte, ceilalți locuiau împrăștiați prin întreg Beiușul. Părintele protopop de pe atunci Vasilie Pop încărcat cu prea multe agende, pe cari nu le puteau purta umerii săi foarte bătrâni, nu putea să vină să facă serviciul de dimineață în capela internatului, deci, ca totuși să îndeplinim și noi ordinul de a asculta serviciu divin, ordin dat de direcțiunea liceală, trebuia să mergem la biserică unită.

Într'o dimineață — din vina fierbătorului noi, elevii așezați în internatul diecezan ortodox, am întârziat câteva minute, așa că, — pe când am ajuns și noi la biserică, ceilalți cântaseră mulți „Doamne îndură-te spre noi”.

Nu știu ce s'a întâmplat în alte clase, dar, noi elevii din cl. VIII am fost dojeniți aspru de profesorele limba maghiară între altele — și cu cuvintele: „De ce veniți voi (ortodoxii) la biserică noastră? De ce nu mergeți la a voastră din deal, că e mai aproape de Dzeu?” Și profesorul era și preot! La aceasta ne-am zis noi în mintea noastră, că preotul-profesor are tot dreptul, că Dzeu e mai aproape de biserică noastră ortodoxă, dar nu pentru că ea e zidită pe deal, ci pentru că fii ei sunt mai curați cel puțin la — gură.

Dacă corpul profesoral va susține, că celea povestite mai nainte n'au isvorit din ură față de biserică ortodoxă, atunci să ne dea voie, să spunem, că nu susține adevărul. Este drept că nu sunt întâmplări capitale acestea, dar nici n'am intenționat a da publicității, decât lucruri mai mici, din cari însă să se poată constata neîndoios, că profesorii liceului din Beiuș — preoți uniți fiind aproape toți, au făcut confesionalism chiar și între păreții liceului.

Deci prin aceasta e dat răspunsul la întrebare păr. protopop Petru E. Papp: „Cine face confesionalism?”

Dacă va fi însă trebuință vom servi cu date și mai precise, cari sigur nu vor fi spre gloria liceului din Beiuș.

Ioan Sapis.

O faptă lăudabilă.

În decurs de douăzeci de ani și celea mai trainice ornate se usează; iar noi dorind să aducem jertfa cea mai curată, a lui Avel, la altariul Domnului, am procurat pentru sfânta noastră biserică splendide ornate noi în preț de preste unsprezece mii Lei. Cum înse, în urma legii agrare, din puținul pământ s'au mai espropriat opt jughere catastrale și astfeliu reduse simțitor venitele și resursele sfintei biserici, pentru acoperirea acestei datorii ne-am văzut siliți să apelăm la sentimentele creștinești a-le credincioșilor noștri.

Ne-am adus aminte și de emigranții noștri din America, prè cari cercetându-i prin o scrisoare, nu după multă așteptare *Simeon Nedescu*, căruia m'am adresat, î-mi răspunde într'o epistoală duioasă cu note de nostalgie, că m'a înțeles deplin și apreciind situația materială în carea se află biserica noastră, alăturat trimite un check de 4000 Lei rezultat dintr'o colectă inițiată de dânsul.

În ziua de anul nou, după predică, am preamărit fapta lor frumoasă și creștinească totodată, socotind-o drept jertfă nefățărîtă atunci când ei mai bine de un an și jumătate, lipsiți de lucru, n'au putut face economii, din contră eshaurînd celea destinate pentru familiile lor rămase aici. *Simeon Nedescu* e un parohian al meu mai deștept, bun cărturar, bun creștin, cultivând curate sentimente naționale cari încălzite au rămas de sacrul foc al iubirii de neam și în pământul de peste țări și mări. Credincioșii mei cari au umplut biserica în aceasta sărbătoare au subliniat gestul donatorilor, dorindu-le ca Dumnezeu să-i poarte în pace și să-i aducă sănătoși în mijlocul familiilor.

Iată numele lor: *Simeon Nedescu* 5 dolari, *Dimitrie Milovan* 5 dolari ambii din *Mândruloc*, *Petru Ioan* din *Becicherecul-mare* și soția sa *Elisaveta Stoinescu* din *Ciciriu* 2 dolari, *Teodor Bugariu* din *Micălaca* 50 cenți, *Alexa Todorescu* din *Dorgoș* 1 dolar, *Gheorghe Popoviciu* din *Ciciriu* și soția sa *Maria Rujescu* din *Mândruloc* 2 dolari, *Stefan Ciocoiu* și soția sa *Ecaterina* din *Zemliu* 1 dolar, *Mihaiu Ardelean* și soția sa *Iuliana* din *Arad* 50 de cenți, *Moise Păcurar* și soția sa *Floare Raț* din *Măderat* 1 dolar, *Teodor Stana* și soția *Iulia Stictiu* din *Micălaca* 1 dolar, *Petru Pânădan* din *Micălaca* 1 dolar, *Mihaiu Covaciu* din *Micălaca* 1 dolar, *Conrad Cushman* și soția *Natalia* din *Grădinița (Basarabia)* 1 dolar, *Nicolae Lazarescu* și soția *Iulia* din *Brașov* 1 dolar, *Ioan Jichi* din *Ciciriu* și soția *Elisaveta* 1 dolar, *Iulia Ardelean* 50 de cenți, laolaltă 25 dolari și 50 de cenți, cari schimbați acolo au dat suma de 4000 Lei, trimiși prin banca *Marmorosch Blanc* sucursala din *Arad*.

Dintre parohienii de acasă au contribuit: *Floare*

văduva răposatului episcop *Simon Rujan* 1000 Lei, *Maria Rujan* măr. *Nedescu* 120 Lei, văd. preoteasă *Lucreția Bozgan* 100 Lei, *Simeon Mureșan* notar cercual 100 Lei, *Gheorghe Andrica* faur 100 Lei, *Mihaiu Contraș* cântăreț în strană 100 Lei, *Dimitrie Cati* 50 Lei, *Florea Dusân* 50 Lei, *Dimitrie Milovan* 50 Lei, *Petru Magdi* 50 Lei, *Lucreția Hotăran* 50 Lei, *Pașcu Cocioban* 50 Lei, *Dimitrie Nedescu* 50 Lei, *Gheorghe Colțeu* 50 Lei, *Vasilie Bozgan* 30 Lei, *Maria Nedescu* 20 Lei, *Pașcu Simeon* 20 Lei, *Dimitrie Cicirean* 20 Lei, *Petru Bercecan* 20 Lei, *Pașcu Milovan* 20 *Lei, *Gheorghe Ducăn* 20 Lei, *Vasilie Biro* 20 Lei, *Petru Cristi* 20 Lei, *Dimitrie Rujan* 20 Lei, *Gheorghe Bozgan* 20 Lei, *Florea Anti* 20 Lei, *Nica Colțeu* 20 Lei, *Vasilie Rujan* 20 Lei, *Dimitrie Nedescu* 20 Lei, *Mihaiu Felnean* 10 Lei, *Sofia Bozgan* 10 Lei, *Lucreția Bozgan* 10 Lei, *Pașcu Morariu* 10 Lei, *Paveļ Bozgan* 10 Lei, în total 2120 Lei.

Esprimându-le tuturor adâncă mea mulțumită, rog binecuvântarea Tatălui ceresc asupra lor și asupra familiilor lor, ca să-i învrednicească de multă sănătate, să-i încununeze cu virtuți sufletești și bucurii pământești.

Mândruloc, 1 Ian. 1923.

Iancu Ștefănuș, preot.

INFORMAȚIUNI.

Băiatul lui Vaida a fost botezat ortodox.

Cetim în *Lupta* că d. *Alexandru Vaida* și-a botezat băiatul născut în *Paris*, prin P. S. S. pâr. *Episcop Nicolae Ioan* din *Cluj*, în legea românească ortodoxă.

Vremea care este deasupra oamenilor, ne va face să fim iarăși un neam și o lege.

Distincție. Părintele *Iosif Trifa*, redactor la „*Lumina Satelor*“ a fost distins de I. P. S. S. *Mitropolitul Nicolae* cu brâu roșu. Gratulăm la distincția binemeritată.

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public, și autorităților bisericești, că în *Arad* str. *Cogalniceanu* nr. 17. (*Mikes-Kelemen*) am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc ori ce planuri de case, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colaudări de tot felul de lucrări de zidiri, și întreprind tot felul de lucrări tehnice cladiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
architect.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Calacea** (protopopiatul Vinga) se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 31 jugh. 1128 st. □ parte arător, parte fânațe.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela stat.
- 5) Casă parohială.

Dările publice după venitele din parohie cad în sarcina preotului.

Preotul va fi obligat a provide catechizația la școalele din loc.

Recurenții din altă dieceză au să prezinte permisiune dela Prea S. Sa DI Episcop diecezan spre a putea compete la această parohie.

Parohia e de cl. I., în senzul actului Ven. Consistor diecezan Nr. 181/1922 se admit în mod excepțional și recurenți de cl. II., dacă nu s-ar prezenta nici unul de cl. primă.

Recurenții sunt poftiți, ca cererile provăzute cu adnețele necesare, adresate comitetului parohial din Calacea, să le înainteze în termenul concursual oficiului protop. ort. român din Vinga, având a se prezenta în cutare Duminică ori serbătoare în sf. biserică ort. română din Calacea spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare conform §-lui 33. din regulamentul pentru parohii.

Din ședința comitetului paroh. ort. român din Calacea ținută la 24 Iunie (7 Iulie) 1921.

Gheorghe Bușu m. p. președinte. *Pavel Trailescu m. p.* notar.

Inconștelegere cu: *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□— 3—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. de sub No. 3429/922 prin aceasta se escrie concurs repetit cu termen de **30 zile** în org. diec. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Utvin** protopopiatul Timișoara. Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune pământ în sesiunea ei de azi și extravilanul aparținător.
2. Beneficiul intravilanului cu casa parohială.
3. Birul parohial legal și stolele legale.
4. Eventuala întregire dela stat pe care comuna bis. nu o garantează. Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile și va catehiza la toate școalele din localitate fără a putea pretinde altă remunerațiune. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrisă în concluzulul sin. ep. No. 84/910. Intru-cât nu s'ar prezenta nici un recurent de cl. I. în mod excepțional se adm t și recurenți cu cvalificațiune de cl. II. Reflectanții din altă dieceză trebuie să arate că au binecuvântarea Prea Sf. Sale DI Episcop diecezan *Ioan I. Papp* pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu sunt a se înainta în termenul concursual of. protopop. ort. rom. din Timișoara și cu stricta observare a §. 33 din Rgmtul p. parohii vor avea să se prezinte în sfta biserică din Utvin spre a-și arăta dexteritatea omiletică și rituală. Dată în ședința com. par. din Utvin ținută la 4 Decemvrie 1920.

Nicolae Giulan, președ. com. par.

Ioan Caza, not. com. par.

In conștelegere cu *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□— 3—3

În temeiul rezoluțiunii Ven. Cons. din Arad No. 3810/1922 pînă eceasta se scrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din **Comlăuș** (ju. Arad) devenită vacantă prin abdicarea parohului: **Zenobie Brădean**, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi, împreună cu dreptul de pășune.
2. Paru cânepiște aparținătoare sesiunii.
3. Intravilanul parohial folosit de fostul preot.
4. Retribuțiunea de bir și stole în suma de 840 Lei pe an.
5. Alte venite occidentale și întregirea dotațiunei din vistieria statului.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va îndeplini toate funcțiunile va predica totdeauna la rândul său și va catehiza la școalele unde va fi designat din partea autorității competente, fără alta remunerație. Și până îi va sta în putință comunei bisericesti de a pune la dispoziția alegândului locuință în natură i se asigură un relut de cortel de 600 Lei anual. Parohia fiind de clasa I. dela recureți se recere cvalificațiunea prescrisă în concluzul Sinodului Eparhial de sub No. 84/1810 Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu prestat, eventual consimțământul Arhireului diecezan dacă ar fi din altă dieceză, se vor înainta în termenul concursual Oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria, adresate comitetului parohial din Comlăuș și cu stricta observare a §. 33. din regulamentul pentru parohii, concurenții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din Comlăuș pentru a-și arăta dexteritatea în celea rituale și omiletică.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial ort. rom. din Comlăuș la 11/24 Decemvrie 1922.

Ioan Stana m. p. paroh *Ștefan Musca m. p.* președ. com. par. dir școlar, not. com. par.

In conștelegere cu *Mihail Lucața*, m. p. protopop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III-a din **Bontești**, se publică concurs cu termen de **30 zile**.

- Dotație: 1. Casa parohială.
2. Sesiune din 24 jugh. parte arător, parte fânațe.
  3. Stole legale.
  4. Intregire de salar dela Stat.

Preotul va catehiza fără alta dotație la școala conf. când fi. Va plăti dările publice după sesiune și casa parohială.

Reflectanții să-și înainteze documentele oficiului protopresbiteral din Buteni ținând cont de dispozițiile regulamentului, iar cei din altă dieceză au să dovedească consimțământul Consistorului și respective a Episcopului diecezan de a putea reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

In conștelegere cu: *F. Roxin* protopop.

2—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Censura presei.**